

**ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ Ν.Ο.Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: «ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ»
ΜΑΘΗΜΑ: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ ΤΣΑΓΓΑ ΜΑΡΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ:1340200900366**

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:6976438539

E-MAIL :mariatsag26@windowslive.com

ΑΘΗΝΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή:.....σελ. 3
1)Βασικά χαρακτηριστικά και ορισμός των υπηρεσιακών κυβερνήσεων:.....σελ. 4
2)Ιστορική Αναδρομή
 Α.Το φαινόμενο κατά την περίοδο 1864-1952...σελ. 4-7
 Β.Το φαινόμενο κατά την περίοδο 1952-1967...σελ. 7-9
 Γ.Βασικά χαρακτηριστικά του φαινομένου όπως διαμορφώθηκαν την περίοδο 1952-1967.....σελ. 9-10
 Δ.Οι υπηρεσιακοί υπουργοί και οι υπηρεσιακές Κυβερνήσεις τη περίοδο 1974-1985.....σελ.10-11
3)Οι υπηρεσιακές Κυβερνήσεις στο ισχύον Σύνταγμα
 Α.Το άρθρο 37.....σελ. 11-12
 Β.Ενδεχόμενα προβλήματα εφαρμογής του άρθρου 37 σελ 13
 Περίληψη.....σελ. 14
 Αγγλική Περίληψη.....σελ. 14-15
 Βιβλιογραφία.....σελ. 16

<<ΤΟ ΘΕΜΑ>>:

Η συγκεκριμένη εργασία έχει ως βασικό αντικείμενο μελέτης το θεσμό των υπηρεσιακών κυβερνήσεων στην Ελλάδα.Ειδικότερα γίνεται λόγος για τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου συνταγματικού δημιουργήματος το οποίο προέκυψε από την ανάγκη διασφάλισης των κατάλληλων προϋποθέσεων για τη διεξαγωγή αδιάβλητων εκλογών.Προκειμένου να δοθεί μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του θεσμού, γίνεται αναφορά όχι μόνο σε αυτό καθ'εαυτό το φαινόμενο αλλά και στην παρουσία του στην συνταγματικοπολιτική ιστορία της χώρας μας.Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω ιστορική αναδρομή έχει ως αφετηρία την πρώτη υπηρεσιακή κυβέρνηση του 1867 και συνεχίζει μέχρι την περίοδο 1952-1967 όπου ο θεσμός αναπτύχθηκε και προσέλαβε τα βασικότερα χαρακτηριστικά του.Η ιστορική αναδρομή ολοκληρώνεται με μια σύντομη αναφορά στη συγκρότηση υπηρεσιακών κυβερνήσεων την περίοδο 1974-1985.Ακολουθεί στο τέλος της εργασίας αναφορά στη συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού με το άρθρο 37 όπως προέκυψε από την αναθεώρηση του συντάγματος το 1986 αλλά και στα προβλήματα που απορρέουν από το σχηματισμό υπηρεσιακών κυβερνήσεων εξαιτίας της αντίθεσης που παρουσιάζεται στα άρθρα του Συντάγματος 37 και 89.Για την πληρέστερη κατανόηση του αντικειμένου μελέτης της εργασίας παρατίθεται εκτός από πίνακας περιεχομένων στην αρχή της εργασίας,περίληψή της καθώς και αναλυτική βιβλιογραφία.

1)ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ

A)Η υπηρεσιακή κυβέρνηση είναι ελληνικό συνταγματικό δημιούργημα που προέκυψε από την ανάγκη διασφάλισης των κατάλληλων προϋποθέσεων για τη διεξαγωγή αδιάβλητων εκλογών. Στη νομική επιστήμη γίνεται διάκριση διαφόρων «τύπων» κυβερνήσεων με ποικίλα κριτήρια. Κατά καιρούς έχουν εμφανιστεί στην ελληνική ιστορία «έκτακτες» ή «προσωρινές» κυβερνήσεις με σκοπό τη διεκπεραίωση ορισμένης αποστολής. Στη συγκεκριμένη κατηγορία εντάσσεται η υπηρεσιακή («άχρους») κυβέρνηση με ουσιαστική αποστολή τη διενέργεια εκλογών.

B)Ειδικότερα, ως υπηρεσιακή χαρακτηρίζεται η κυβέρνηση που δεν έχει εκλεγεί ούτε έχει λάβει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή αλλά έχει αναλάβει το αξίωμα προσωρινά, με σκοπό να διενεργήσει εκλογές και κατά κανόνα δεν αποτελείται από πολιτικούς.

2)ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

A. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1864-1952

Κατά την περίοδο 1864-1952 το φαινόμενο των υπηρεσιακών κυβερνήσεων εμφανίζεται σποραδικά στην πολιτική ιστορία της χώρας καθώς βρίσκεται στο στάδιο της πρώιμης ανάπτυξης του. Πιο αναλυτικά, λίγες φορές μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο κάνει αισθητή την παρουσία του:

- Η πρώτη υπηρεσιακή κατά κυριολεξία «άχροη» κυβέρνηση διορίζεται στις 20 Δεκεμβρίου του 1867 μετά την απομάκρυνση της κυβέρνησης πλειοψηφίας του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου από τον πρώην αντιπρόεδρο της εθνοσυνέλευσης Αρ.Μωραιτίνη,ο οποίος την εποχή εκείνη δεν ήταν βουλευτής.Τα γεγονότα ακολούθησαν ως εξής:ο Γεώργιος με διάταγμα που εξέδωσε την 21^η Δεκεμβρίου 1867, διέκοψε τις εργασίες της βουλής για 40 ημέρες, με σκοπό τη διάλυση και τη διεξαγωγή εκλογών από την κυβέρνηση Μωραιτίνη.Ωστόσο, συνέβη το εξής απρόσμενο:Υπουργοί του Μωραιτίνη έθεσαν όρο να διατηρήσουν τα υπουργεία και μετά τις εκλογές.Ο Γεώργιος δεν συμφώνησε, αρνήθηκε και έτσι η Κυβέρνηση παραιτήθηκε ένα μήνα μετά το διορισμό της, στις 25 Ιανουαρίου 1868, χωρίς εν τέλει να διαλυθεί η Βουλή.Ανεξάρτητα όμως από την απομάκρυνση του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου,πρέπει να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι ο διορισμός υπηρεσιακής και όχι πολιτικής κυβέρνησης από τη μειοψηφία, αποτελεί κρινόμενη στο δεδομένο πλαίσιο θετική ενέργεια.Ο Κουμουνδούρος διατηρούσε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία και πλέον ενδεδειγμένη λύση ήταν οι εκλογές.Απέφυγε δηλαδή ο Γεώργιος τον διορισμό ασύγγνωστης μειοψηφίας.**(1*)**Είναι πράγματι ατυχές το γεγονός ότι η πρώτη απόπειρα σχηματισμού υπηρεσιακής κυβέρνησης υπό το Μωραιτίνη απέτυχε.
-

- Η δεύτερη περίπτωση υπηρεσιακής κυβέρνησης στη χώρα μας τοποθετείται χρονικά στις 30 Απριλίου

1886.Πρόκειται για την 9ήμερη εξωκοινοβουλευτική κυβέρνηση του επίτιμου προέδρου του Αρείου Πάγου Δ.Βάλβη, η οποία και διορίστηκε σε συνθήκες έλλειψης κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας.Η συγκεκριμένη κυβέρνηση Βάλβη δεν εμφανίστηκε στη Βουλή να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης, αλλά διατηρήθηκε μέχρι να αποσαφηνιστεί η πολιτική κατάσταση που είχε δημιουργηθεί με τη μαζική αποχώρηση βουλευτών από το κόμμα του Δηλιγιάννη.Το γεγονός αυτό της προσδίδει περισσότερο «υπηρεσιακό» ή αλλιώς «μεταβατικό» χαρακτήρα παρά εκείνο της «τακτικής» Κυβέρνησης(γι αυτό άλλωστε αναφέρεται ως μια εκ των Υπηρεσιακών Κυβερνήσεων της περιόδου 1864-1952).Η Κυβέρνηση Βάλβη παραιτήθηκε την 9^η Μαΐου 1886.

- →Οι υπηρεσιακές Κυβερνήσεις της περιόδου αυτής διέθεταν σαφώς μεταβατικό χαρακτήρα αφού κατά κανόνα αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση πολιτικών κρίσεων που προκαλούνταν από τις αντισυνταγματικές ενέργειες του βασιλιά και παρείχαν την απαιτούμενη «ανάπαυλα» για τη χειραγώγηση των μελλοντικών πολιτικών εξελίξεων από την αυλή.**(2*)**
- Η μικρότερη,ίσως, σε διάρκεια υπηρεσιακή Κυβέρνηση είναι εκείνη του στρατηγού Οθωναίου που παρέμεινε στην εξουσία μόνο από την 6^η έως την 11^η Μαρτίου 1935.
- Η επόμενη υπηρεσιακή κυβέρνηση εμφανίζεται στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Β Βασιλευόμενης Δημοκρατίας.Πρόκειται για την Κυβέρνηση του Κ.Δεμερτζή η οποία σχηματίστηκε στις 30 Νοεμβρίου 1935.Ο Δεμερτζής πέθανε τη 14^η Απριλίου και αμέσως μετά διορίστηκε πρωθυπουργός ο Ιωάννης Μεταξάς,ο

οποίος και επέβαλε το δικτατορικό καθεστώς την 4^η Αυγούστου 1936.

- Θέση, τέλος, στην ιστορία των υπηρεσιακών κυβερνήσεων της Ελλάδας κατά την περίοδο 1864-1952 έχει και η υπηρεσιακή Κυβέρνηση του Ι.Θεοτόκη, ο οποίος ήταν πολιτικά ενταγμένος στο Λαϊκό Κόμμα. Η κυβέρνηση διορίστηκε στις 6 Ιανουαρίου 1950 και παραιτήθηκε στις 23 Μαρτίου 1950.

(1*) Βλ. Δημητρόπουλο Α. «Οργάνωση και λειτουργία του κράτους» τόμος Β, Αθήνα 2009, σελίδα 594: «Ίσως, υπό αντίθετες συνθήκες να είχε αποφευχθεί στο μέλλον ο διορισμός ασύγγνωστων μειοψηφιών, που μάλλον έβλαψε παρά ωφέλησε τη λειτουργία του ελληνικού κοινοβουλευτισμού.»

(2*) Βλ. Πικραμένο Μ. «Ο θεσμός της υπηρεσιακής-εκλογικής κυβέρνησης», Αθήνα-Κομοτηνή 1987, σελ.21

Β.ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1952-1967

Τη συγκεκριμένη δεκαπενταετία το φαινόμενο των υπηρεσιακών Κυβερνήσεων απαντάται πιο συχνά στη συνταγματικοπολιτική ιστορία του τόπου μας, παρά το γεγονός ότι ο καταστατικός χάρτης του 1952 δεν προέβλεπε ρητά το θεσμό. Χαρακτηριστικά γίνεται αναφορά σε όλες τις υπηρεσιακές Κυβερνήσεις που προέβησαν σε εκλογικές αναμετρήσεις:

- Πρώτη υπηρεσιακή Κυβέρνηση της περιόδου είναι εκείνη του Δ.Κιουσόπουλου. Ειδικότερα, στις 11 Οκτωβρίου 1952 και αφού παραιτήθηκε η κυβέρνηση Ν.Πλαστήρα,

διορίστηκε η υπηρεσιακή Κυβέρνηση του Κιουσόπουλου η οποία και διεξήγαγε τις εκλογές της 16^{ης} Νοεμβρίου του ίδιου χρόνου.Στις εκλογές αυτές ο Ελληνικός Συναγερμός του Αλ.Παπάγου αναδείχτηκε απόλυτη πλειοψηφία.

- Επόμενη υπηρεσιακή κυβέρνηση καταγράφεται εκείνη του Κ.Γεωργακόπουλου,η οποία έλαβε και ψήφο εμπιστοσύνης στη Βουλή.Η Κυβέρνηση αυτή διεξήγαγε τις εκλογές της 2ας Απριλίου 1985.Η συμβίωση της κυβέρνησης αυτής με τη Βουλή στηρίχτηκε στη συμφωνία των δύο μεγαλύτερων κομμάτων-της Ε.Ρ.Ε και του Κόμματος των Φιλελευθέρων.οι αρχηγοί τους, Κ.Καραμανλής και Γ.Παπανδρέου είχαν ζητήσει από το Γεωργακόπουλο να προβεί στην τροποποίηση του εκλογικού νόμου που δεν είχε προλάβει να ολοκληρώσει η κυβέρνηση Καραμανλή λόγω της αιφνίδιας παραίτησής της.Η Κυβέρνηση Γεωργακόπουλου παραιτήθηκε την 17^η Μαΐου 1958.
- Στις 20 Σεπτεμβρίου 1961 παραιτείται η κυβέρνηση Καραμανλή και σχηματίζεται υπηρεσιακή Κυβέρνηση Κ.Δόβα, η οποία παραιτείται την 8^η Νοεμβρίου 1963.
- Συνεχίζοντας την αναφορά στις υπηρεσιακές Κυβερνήσεις της Ελλάδας, στις 28 Σεπτεμβρίου 1963, σύμφωνα με το αίτημα της αντιπολίτευσης, απομακρύνεται η κυβέρνηση Πιπινέλη και σχηματίζεται αυθεντική υπηρεσιακή Κυβέρνηση υπό την προεδρία του Προέδρου του Αρείου Πάγου Σ.Μαυρομιχάλη.Η Κυβέρνηση αυτή διεξήγαγε τις εκλογές της 3^{ης} Νοεμβρίου 1963 και παραιτήθηκε την 8^η Νοεμβρίου 1963.
- Τέλος, την 31^η Δεκεμβρίου 1963 και αμέσως μετά την παραίτηση του Γ.Παπανδρέου, σχηματίζεται η υπηρεσιακή Κυβέρνηση του Ι.Παρασκευόπουλου, που

διεξάγει τις εκλογές της 16^{ης} Φεβρουαρίου 1964 και παραιτείται την 19^η Φεβρουαρίου του ίδιου έτους.

Γ.ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΟΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΗΚΑΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1952-1967

Κατά την περίοδο 1952-1967 ο θεσμός των υπηρεσιακών Κυβερνήσεων διαμορφώθηκε για να φτάσει στην πλήρη εξέλιξή του και να αποκτήσει χαρακτηριστικά γνωρίσματα ως προς ποικίλες συνιστώσες:

- **Προέλευση των μελών:** Κατά κανόνα μια υπηρεσιακή Κυβέρνηση δεν αποτελείται από πολιτικούς, δηλαδή από πρόσωπα που έχουν ενεργή ανάμειξη στα πολιτικά δρώμενα της χώρας(μέλη της Βουλής, αρχηγοί κομμάτων, αλλά και εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα με οποιαδήποτε ανάμειξη στην κομματική αντιπαράθεση)
- **Σκοπός:** Στόχος της υπηρεσιακής Κυβέρνησης είναι η διενέργεια αδιάβλητων βουλευτικών εκλογών ώστε να διασφαλιστεί η ελεύθερη και αδέσμευτη εκδήλωση της λαϊκής βούλησης.Ωστόσο θεωρείται ότι η υπηρεσιακή Κυβέρνηση δεν έχει περαιτέρω πρωτοβουλίες.Επιπλέον αρμοδιότητες συνεπάγονται καταστρατήγηση των βασικών κανόνων του κοινοβουλευτικού συστήματος και του δημοκρατικού πολιτεύματος.**(3*)**Μόνο σε περίπτωση κρίσης ή σε σοβαρό εθνικό θέμα μπορεί να λάβει και πολιτικές αποφάσεις, πάντα όμως με τη σύμφωνη γνώμη των πολιτικών κομμάτων.
- **Διάρκεια:** Αρχίζει να υφίσταται με την προκήρυξη βουλευτικών εκλογών και εκτείνεται μέχρι το σχηματισμό νέας κυβέρνησης.

(3*) Βλ. Πικραμένο Μ. «Ο θεσμός της υπηρεσιακής-εκλογικής κυβέρνησης», Αθήνα-Κομοτηνή 1987, σημείωση 2, σελ 26

Δ.ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1974-1985

Μετά την κατάλυση του δικτατορικού καθεστώτος και την εγκαθίδρυση στην Ελλάδα του δημοκρατικού πολιτεύματος το 1974, τη διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών αναλάμβαναν οι εκάστοτε κοινοβουλευτικές κυβερνήσεις. Παρά τη γενική υποχώρηση του θεσμού των υπηρεσιακών Κυβερνήσεων, υιοθετείται σταδιακά η τακτική του διορισμού στα κρίσιμα, «εκλογικά» υπουργεία προσωπικοτήτων της δημόσιας ζωής, των λεγόμενων «υπηρεσιακών υπουργών».

→ Πιο συγκεκριμένα το φαινόμενο του διορισμού υπηρεσιακών υπουργών παρουσιάζεται στις εξής ελληνικές κυβερνήσεις:

- Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας Κ.Καραμανλή: συγκροτήθηκε στις 23-24 Ιουλίου 1974, και αφού ανασχηματίστηκε, προχώρησε στη διεξαγωγή των εκλογών της 17^{ης} Νοεμβρίου 1974, των πρώτων εκλογών μετά τη δικτατορία. Έπειτα από τα ιστορικά γεγονότα της περιόδου (4*) ανασχηματίζεται προεκλογικά στις 21 Οκτωβρίου 1977 με την τοποθέτηση υπηρεσιακών υπουργών σε ορισμένα υπουργεία και διεξάγει τις εκλογές της 20^{ης} Νοεμβρίου 1977.
- Κυβέρνηση Γ.Ράλλη: Η συγκεκριμένη κυβέρνηση ανασχηματίζεται στις 19 Σεπτεμβρίου 1981, με την τοποθέτηση υπηρεσιακών υπουργών και διεξάγει τις επόμενες εκλογές της 18^{ης} Οκτωβρίου 1981.

- Η υπηρεσιακή κυβέρνηση Ι.Γρίβα: Αμέσως μετά την παραίτηση της Κυβέρνησης Τζαννετάκη το 1989, σχηματίστηκε υπηρεσιακή Κυβέρνηση του Προέδρου του Αρείου Πάγου, Ι.Γρίβα η οποία αποτελούταν αποκλειστικά από εξωκοινοβουλευτικούς Υπουργούς. Διεξήγαγε τις εκλογές του Νοεμβρίου 1989, στις οποίες κανένα κόμμα δεν έλαβε πλειοψηφία ικανή να σχηματίσει αυτοδύναμη Κυβέρνηση.
- Κυβέρνηση Ξ.Ζολώτα: Προκειμένου να αποφευχθεί η διεξαγωγή εκλογών για Τρίτη φορά μέσα στο 1989, συμφωνήθηκε να σχηματιστεί Κυβέρνηση με Πρωθυπουργό τον Ξ.Ζολώτα, η οποία αποτελούταν από Υπουργούς των τριών κοινοβουλευτικών κομμάτων (ΝΔ 8, ΠΑΣΟΚ 7, Συνασπισμός 3) και στην οποία δεν συμμετείχαν πολιτικοί αρχηγοί. Η Κυβέρνηση Ζολώτα μετασχηματίστηκε το Φεβρουάριο του 1990 σε υπηρεσιακή, με την παραίτηση των πολιτικών και το διορισμό υπηρεσιακών Υπουργών.

(4*) Βλ. Δημητρόπουλο Α. «Οργάνωση και λειτουργία του κράτους» τόμος Β, Αθήνα 2009, σελίδα 661[163] → «Από την Κυβέρνηση παραιτήθηκαν τα μέλη...ο οποίος παρέλαβε από τον προσωρινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας Μ.Στασινόπουλο»

3)ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Α.ΤΟ ΑΡΘΡΟ 37

Μεταξύ των άρθρων του Συντάγματος του 1975 που υπέστησαν τροποποιήσεις περιλαμβάνονται και ορισμένες

διατάξεις του άρθρου 37. Το άρθρο 37 όπως έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με την αναθεώρηση ορίζει τα εξής όσον αφορά τις υπηρεσιακές κυβερνήσεις(5*):

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει ως Πρωθυπουργό τον αρχηγό του κόμματος το οποίο διαθέτει στη Βουλή την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών. Σε περίπτωση που κανένα κόμμα δεν κατακτήσει την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών στο κοινοβούλιο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας παρέχει στον αρχηγό του κόμματος που διαθέτει την σχετική πλειοψηφία διερευνητική εντολή για να διακριβωθεί η δυνατότητα σχηματισμού Κυβέρνησης που να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Αν δεν διαπιστωθεί αυτή η δυνατότητα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας παρέχει διερευνητική εντολή στον αρχηγό του δεύτερου σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμματος κ.ο.κ. Εάν εν τέλει επιβεβαιωθεί η αδυναμία σχηματισμού Κυβέρνησης που να έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επιδιώκει το σχηματισμό Κυβέρνησης από όλα τα κόμματα της Βουλής για τη διενέργεια εκλογών. Ωστόσο, σε περίπτωση αποτυχίας αναθέτει το σχηματισμό Κυβέρνησης στον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου για να διενεργήσει εκλογές. Πέρα από τις αυτό καθεαυτό ρυθμίσεις του άρθρου 37, προσφυγή στο συγκεκριμένο άρθρο ορίζει και το άρθρο 41 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το αρ.41, σε περίπτωση πρόωρης διάλυσης της Βουλής από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όταν δεν εξασφαλίζεται κυβερνητική σταθερότητα, εφαρμόζεται το αρ.37 παρ.3, εκτός αν υπάρχει Κυβέρνηση που διαθέτει την πλειοψηφία της Βουλής, οπότε αναλαμβάνει αυτή τη διεξαγωγή των εκλογών.

(5*)*Βλ. ισχύον Σύνταγμα της Ελλάδας*

Β.ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡ.37

Το πρώτο και σημαντικότερο πρόβλημα που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 37 είναι η αντίφαση στην οποία έρχεται σε σχέση με το άρθρο 89 παρ.4 του Συντάγματος σύμφωνα με το οποίο «απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς η συμμετοχή στην Κυβέρνηση».Ωστόσο, το αρ.37 παρ. 3 του Συντάγματος εισάγει μια εξαίρεση στα προβλεπόμενα του αρ 89.Ως αποτέλεσμα, μεταξύ ισοδύναμων τυπικά συνταγματικών διατάξεων, υπερισχύει αυτή του αρ.37 ως ειδική.

Ακόμα ένα πρόβλημα που είναι πιθανό να ανακύψει, είναι πως η ανάθεση της πρωθυπουργίας της υπηρεσιακής Κυβέρνησης σε δικαστικό λειτουργό, μπορεί να αποδειχτεί πολιτικά προβληματική.Ειδικότερα, μια τέτοια Κυβέρνηση αναλαμβάνει ποικίλες πολιτικές αρμοδιότητες και ευθύνες για την ομαλή διεξαγωγή εκλογών σε περιόδους πολιτικής έντασης.Έτσι, ο πρωθυπουργός, αν και δικαστικός λειτουργός, επωμίζεται σημαντική πολιτική ευθύνη, την οποία πρέπει να σεβαστεί παρά τις όποιες αντιξοότητες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά την περίοδο 1864-1952 οπότε εμφανίστηκε η πρώτη υπηρεσιακή Κυβέρνηση Μωραϊτίνη, φάνηκαν τα πρώτα θετικά αποτελέσματα του θεσμού, καθώς αποφεύχθηκε η περίπτωση σχηματισμού Κυβέρνησης μειοψηφίας. Η περαιτέρω ανάπτυξη του φαινομένου και ο πλήρης σχηματισμός των βασικών του χαρακτηριστικών κατά την περίοδο 1952-1967 αποδεικνύει την καθοριστική σημασία του για την διαμόρφωση των πολιτικών εξελίξεων του τόπου μας. Κατά την περίοδο 1974-1985 ο διορισμός υπηρεσιακών κυβερνήσεων φαίνεται να παραμερίζεται προσωρινά καθώς υιοθετείται η τακτική οι Κυβερνήσεις να είναι κοινοβουλευτικές, και σε αυτές να διορίζονται υπηρεσιακοί υπουργοί, τακτική που αποδείχτηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική με βάση τα πολιτικά δεδομένα της περιόδου. Σχετικά με το θεσμό των υπηρεσιακών Κυβερνήσεων σήμερα, αυτός προσδιορίζεται αναλυτικά στο αρ.37 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο, ο σχηματισμός υπηρεσιακής Κυβέρνησης είναι αποτέλεσμα της έλλειψης Κυβέρνησης πλειοψηφίας ή Οικουμενικής Κυβέρνησης. Αρχηγός της υπηρεσιακής Κυβέρνησης ορίζεται ο Πρόεδρος ενός από των τριών ανώτατων δικαστηρίων της χώρας (Άρειος Πάγος, Συμβούλιο της Επικρατείας, Ελεγκτικό Συνέδριο) ο οποίος επωμίζεται σημαντική πολιτική ευθύνη, καθώς αναλαμβάνει τη διάλυση της Βουλής, την προκήρυξη και την διεξαγωγή εκλογών.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

During the period 1864-1952 when the first official government ever appeared, the first positive results of the institution where obvious since the case of a minority government was

avoided. The further development of the phenomenon and the complete formation of its basic characteristics during the period 1952-1967 proves its decisive importance for the configuration of the political developments of our country. During the period 1974-1985 the nomination of official governments appears to be waived provisionally because the new governments are mostly parliamentary but the ministers are official, a new tactic that proved to be effective, taking into consideration the political data of the period. As far as the institution of official governments is concerned today, this is determined analytically in the article 37 of the Constitution, according to which the shaping of official governments is the result of the lack of majority government or of condominium. The leader of an official government is usually fixed the chairman of one of the three most important courts of the country (Supreme Court, Council of Territory, State Audit Council), who shoulders important political responsibility since he undertakes the dissolution of the Parliament, and the conduct of elections.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημητρόπουλου Α. «Γενική Συνταγματική Θεωρία», 2009
- Δημητρόπουλου Α. «Οργάνωση και λειτουργία του κράτους», 2009
- Δημητρόπουλου Α. «Πρακτικά θέματα Συνταγματικού Δικαίου»
- Πικαραμένου Μ. «Ο θεσμός της υπηρεσιακής-εκλογικής Κυβέρνησης από την εμφάνιση ως τη συνταγματική της καθιέρωση», 1987

